

Atbildes uz 02.12.2021. semināra laikā Finanšu ministrijai uzdotajiem jautājumiem

Jautājums: Jānis Bergmanis

Kura persona pašvaldībā (atvasināta publiska persona) tad būtu “uzņēmuma” vadītājs? Tas ir domes priekšsēdētājs, pašvaldības izpilddirektors, cits? Īsti nav skaidrs kā piemērot un interpretēt šo terminu. Diemžēl arī juristi nespēj izskaidrot termina piemērošanu praksē.

Jautājums: Lolita Krūmiņa:

Kas ir uzņēmuma vadītājs pašvaldībā - domes priekšsēdētājs vai izpilddirektors? Kas pašvaldībā ir tiesīgs apstiprināt grāmatvedības organizācijas kārtību?

Atbilde

Saskaņā ar Grāmatvedības likumu - iestādē, kura tiek finansēta no valsts budžeta vai pašvaldības budžeta, valsts vai pašvaldības aģentūrā, citā publiskajā personā un iestādē, patstāvīgajā iestādē – uzņēmuma vadītājs ir amatpersona, kas īsteno attiecīgās iestādes vispārējo administratīvo vadību (tiešās valsts pārvaldes iestādē – iestādes vadītājs);

Finanšu ministrijas ieskatā uzņēmuma vadītājs ir domes priekšsēdētājs, bet viņš var savas funkcijas attiecībā uz grāmatvedības jautājumiem deleģēt, piemēram, izpilddirektoram.

Tomēr skaidrojumu, kas ir uzņēmuma vadītājs, būtu jāsniedz saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” kompetentai ministrijai.

Savukārt, kurš pašvaldībā ir tiesīgs apstiprināt grāmatvedības organizācijas kārtību, izriet no tā, kam ir deleģētas šādas funkcijas – vai nu domes priekšsēdētājs vai, ja tas ir deleģēts, izpilddirektors.

Jautājums: Iveta Celmiņa

Vai drīkst pārvērst no papīra formāta elektroniskā formātā preču pavadzīmi rēķinu? Likumā minēts, ka drīkst pārvērst grāmatvedības dokumentus. Savukārt grāmatvedības dokumenta definējumā preču pavadzīmes neietilpst, bet tiek runāts tikai par attaisnojuma dokumentiem.

Atbilde

Saskaņā ar Grāmatvedības likums 12. pantā noteikto, preču piegādes dokuments ir dokuments, kas apliecina preču piegādes un saņemšanas faktu un var tikt izmantots, lai noteiktu preču izcelsmi un piederību preču saņemšanas un izsniegšanas vietās. Preču piegādes dokumentā nav obligāti ietverama informācija par preču vienības cenu un saimnieciskā darījuma vērtību naudas izteiksmē. Ja preču piegādes dokumentā nav ietverta minētā informācija, lai saimniecisko darījumu **varētu ierakstīt** (iegrāmatot) grāmatvedības reģistros, papildus nepieciešams preču nosūtītāja (izsniedzēja) sagatavots attaisnojuma dokuments, kurā ietverta informācija par preču vienības cenu un saimnieciskā darījuma vērtību naudas izteiksmē.

Tātad, ja tiek izrakstīta preču pavadzīme rēķins, kas vienlaicīgi kalpo arī samaksāšanai, tātad šajā dokumentā ir preču vienības cena un saimnieciskā darījuma vērtība naudas izteiksmē un līdz ar to atbilst attaisnojuma dokumentam, tad šāds dokuments uzskatāms par grāmatvedības dokumentu un šādu dokumentu var pārvērst no papīra formāta elektroniskā formātā saskaņā ar Grāmatvedības likumu.

Jautājums: Baiba Almane

Ja darījuma dalībnieks ir fiziska persona, pēc jaunā Grāmatvedības likuma nav tiesības pieprasīt personas kodu. Kāds ir tas cits normatīvais dokuments saskaņā ar kuru mēs drīkstam pieprasīt šo informāciju, lai varētu identificēt personu savās grāmatvedības programmās?

Atbilde

Grāmatvedības likuma 11.pantā teikts, ja cits saimnieciskā darījuma dalībnieks ir fiziskā persona, kas neveic saimniecisko darbību, tad attaisnojuma dokumentā ietver tās vārdu un uzvārdu. Personas kodu (ja personai tāds piešķirts) norāda pēc šīs personas pieprasījuma vai, ja tas izriet no citiem normatīvajiem aktiem.

Personas kodu var prasīt, piemēram, pamatojoties uz likumu “Par nodokļiem un nodevām” saistībā ar skaidras naudas lietošanas ierobežojumiem.

Jautājums: Lana Saulone

Vai budžeta iestādes arī drīkst (par grāmatvedības kārtošānu) slēgt līgumu ar ārpalpojuma grāmatvedi?

Atbilde

Grāmatvedības likuma 34.pantā sniegta definīcija, kas šī likuma izpratnē uzskatāms par grāmatvedi un ārpalpojuma grāmatvedi.

Turklāt 36. pants nosaka, ka, ja iestāde, kura tiek finansēta no valsts budžeta vai pašvaldību budžetiem, un valsts vai pašvaldību aģentūra sniedz grāmatvedības pakalpojumus citai iestādei, kura tiek finansēta no valsts budžeta vai pašvaldību budžetiem, un valsts vai pašvaldību aģentūrai, tā nav uzskatāma par ārpalpojuma grāmatvedi.

Taču no Grāmatvedības likuma neizriet aizliegums budžeta iestādei slēgt līgumu ar ārpalpojumu grāmatvedi par grāmatvedības kārtošānu.